

Vil du vide mere?

Fra børnehjem til børnehave, Dan og Lotta Höjer, Abrakadabra Forlag

Adoptivbarn i barnehagen, (norsk), Adopsjonsforum

Adopteret, 20 børn og unge, Kroghs Forlag

Man elsker dem jo lige så højt.., Louise Raaschou, Lindhardt og Ringhof

Adoption fra a-z, Kirsten Elley, JPbøger

Den bedste start, adoptionsvejledning til vordende adoptivforældre, AC Børnehjælp (se link herunder)

www.adoption.dk (Adoption & Samfund)

www.danadopt.dk (DanAdopt)

www.adoptionsforum.dk (Nordjysk Adoptionsforum)

www.adoptionzone.dk (Privatejet og -drevet)

www.a-c.dk (AC BØRNEHJÆLP)

Tekst: Vivi Smedsgaard og Camilla Odgaard Lund - Layout: Berit Kjølhede

**Adoptivbørn i daginstitutioner
Skive Kommune**

Det adopterede barns historie

At være adopteret indebærer en række omstændighedsbetingede følger. Rækkevidden af de følger afhænger i stor grad af barnets historie. Mange børn kommer fra et børnehjem, hvor de i større eller mindre grad har manglet en primær omsorgsgiver. Nogle har måske boet hos en plejefamilie, og andre igen har måske opholdt sig hos de biologiske forældre, indtil de er blevet bortadopteret. Deres alder ved anbringelse på børnehjem eller hos plejefamilie er ikke den vigtigste faktor, men

hvordan de har haft det den første tid, har en del at sige i deres videre udvikling. I det hele taget er der mange ting, der spiller ind på den fysiske og psykiske tilstand, barnet er i, når det bliver adopteret af

dets nye forældre.

Fælles for alle børnene er dog, at en fjernelse fra vante omgivelser og mennesker bibringer følelsen af et svigt. Derfor kan man generelt opfatte adoptivbørn som børn med en tidlig følelsesmæssig frustration eller endog en følelsesmæssig skade. Hvordan det kommer til udtryk uddybes senere i afsnittet om barnets første tid i institutionen.

”Det adopterede barn kan være *barn af flere aldre*. Det kan ”springe” mellem flere alderstrin. I en situation forekommer barnet som en baby, i andre som en 4-årig osv. Lad barnet være på det/de udviklingstrin, det har behov for.”

hed for fysisk udfoldelse. Vær desuden opmærksom på, at barnet måske har brug for at blive puslet, ”dikket” osv., også selvom det stadium burde være overstået. Kontakt eventuelt kommunens ergo-/fysioterapeut.

Sociale relationer:

Det vil være forskelligt, hvornår barnet er parat til at ”lukke andre ind”. Dette er afgørende for, hvordan og hvornår barnet kan indgå i sociale relationer. Nogle har desuden svært ved eksempelvis at aflæse ansigtsudtryk, forstå uskrevne regler osv. Andre har dog en meget veludviklet evne for dette.

Prøv at øve ansigtsudtryk foran spejlet med barnet. Iagttag om barnet har brug for voksenstøtte for at indgå i leg med andre børn.

Sprog:

Alle udenlandsk adopterede børn har gennemgået et sprogskifte. Dette kan naturligvis have indflydelse på barnets sproglige udvikling. Nogle børn har ingen sprogmæssige problemer, mens andre har udtalevanskeligheder, har svært ved at forstå ordenes nuancer og/eller svært ved at forstå kollektive beskeder osv. Vær opmærksom på, at barnet får begreberne på plads, og at det ofte har behov for tydelig tale og mange gentagelser. Vær en god sprogmodel. Inddrag evt. talepædagogen.

Barnet kan reagere stærkt på eksempelvis ture ud af huset. Barnet er bange for, at forældrene ikke ved, hvor det er, og derfor ikke kan hente det. Fortæl barnet, at det kommer tilbage, og at mor og far ved, hvor det er. Igen må det præciseres, at barnet bør placeres på en stue/i en gruppe med stabilt personale.

Følelsesmæssige relationer:

Iagttag, hvordan barnet tilpasser sig. Nogle børn tilpasser sig hurtigt, men måske er barnet bange for at være besværlig og blive fravalgt igen. Det tilpasser sig derfor uden hensyntagen til egne følelser.

Andre børn reagerer udadvendt, eller holder sig for sig selv. Begge dele kan være problematiske.

Det er meget vigtigt med en tæt kontakt og et godt samarbejde med forældrene.

Adopterede børn kan have svært ved at vise og sætte ord på følelser. Eksempelvis kan et barn, hvis det slår sig hårdt, og der ikke er en kendt/tryk voksen i nærheden, have svært ved at vise smerten. Dette må ikke forveksles med et stærkt/tappert barn. Anerkend barnets smerte og hjælp det med at sætte ord på.

Motorik:

En del adopterede børn er motorisk understimulerede. Mange har haft en ringe voksen kontakt, og er måske ikke blevet vugget, båret, trillet, gynget osv. Det har højst sandsynligt opholdt sig meget i en seng eller lignende. Vær opmærksom på dette, og giv barnet mulig-

Adoptivbarnet i daginstitution

Når man modtager et adopteret barn i daginstitutionen, er der en lang række ting, det er vigtigt at holde sig for øje. I det følgende vil vi forsøge at give en række råd til, hvordan barnet sikres den bedst mulige indkøring i daginstitutionen.

Først og fremmest er det vigtigt at huske på, at daginstitutionen ofte er den første form for daglig pasning udenfor hjemmet. Hvordan barnet reagerer på en start i daginstitutionen kan variere meget, og derfor er det vigtigt, at man som personale forsøger at tilegne sig en vis viden, når man skal modtage et adoptivbarn. Herunder følger en punktopstilling med tilhørende uddybninger, som beskriver, hvordan en modtagelse kan foregå:

Normalt, når et barn modtages i daginstitutionen, planlægges et besøg, hvor forældre og barn sammen kommer på besøg. Skal man modtage et adoptivbarn, er det en rigtig god ide at arrangere et møde med forældrene uden barnet, så der er mulighed for at høre om forældrenes bekymringer og forventninger, samt få barnets historie, som har stor betydning for en indkøring, der for alle parter bliver så positiv som muligt.

Ved en sådan samtale er der nogle ting, som det er væsentlig at spørge ind til. Hvad kommer barnet fra? Har det været på børnehjem eller i pleje og i så fald: Hvor gammel var barnet ved anbringelsen? Har det måske boet hos sine biologiske forældre op til adoptionen? Hvordan var forholdene, der hvor barnet opholdt sig? Hvor gammelt var barnet, da det kom til sin nye familie? Alt sammen oplysninger, der er vigtige for at danne sig et billede af barnets historie og dermed også for at danne sig et billede af barnets fysiske og psykiske tilstand. Dog skal det respekteres, at dele af barnets historie er privat.

Det er også vigtigt at spørge ind til forældrenes oplevelse af at blive forældre. Hvordan er barnet evne til tilknytning? Dette kan give et væsentlig billede af barnets følelsesmæssige tilstand.

Det er vigtigt at lave en aftale om indkøring, der giver især barnet, men også forældrene, den tryghed, som er så vigtig. Adoptivbørn har ofte brug for en lang indkøringsperiode. Er der mulighed for det, så er korte dage og en lang indkøring med en af forældrene som ledsager i høj grad i barnets interesse. Især hos børn, der er sent adopterede, det vil sige som er kommet til deres nye familie i en forholdsvis sen alder, kan det være afgørende, at der er plads til en lang indkøring. For det adopterede barn er følelsen af tryghed altafgørende i en situation, hvor dets liv ændres, som det jo gør ved en start i en daginstitution. Derfor er det vigtigt, at personalet tager sig tid og giver plads til, at det adopterede barn kan finde den tryghed, der afgør, om dets ophold i daginstitutionen bliver en god oplevelse. Ydermere bør barnet placeres på en stue/i en afdeling, hvor der er stor personalemæssig stabilitet. Det er med til at give barnet tryghed og ro.

Ved samtalen bør der også spørges ind til særlige behov eller særlig adfærd, der kræver opmærksomhed. Selvfølgelig skal personalet se barnet, som det er: et barn. Men det faktum, at barnet er adopteret, giver i sig selv grund til at vise særlige hensyn, og der kan være mange grunde til, at barnet har en "anderledes" adfærd.

Og endelig: Vær opmærksom på, hvordan du omtaler barnets forældre. Undlad at omtale de biologiske forældre som barnets "rigtige mor og far"! Adoptivforældrene er i sagens tekniske natur barnets rigtige forældre, for det der dem, der er tilstede. Spørg, hvordan familien omtaler barnets biologiske forældre

"Det adopterede barn kan have høj selvtillid, men ringe selvværd."

Den første tid i institutionen

Tilknytning/adskillelse:

Fælles for alle adopterede børn er, at de er blevet svigtet og fravalgt/forladt af deres biologiske forældre.

Det vigtigste og afgørende for det adopterede barns udvikling er derfor tilknytningen til forældrene. For nogle går det problemfrit, mens det for andre er en svær proces. Nogle børn er ganske ukritiske i deres valg af voksne, mens andre afviser al kontakt.

Dette kan betyde, at barnet og forældrene har brug for hjælp og støtte i tilknytningsprocessen. Det er vigtigt, at personalet ikke konkurrerer med forældrene om den tætte kontakt til barnet.

Barnet kan have svært ved at håndtere adskillelse og er bevidst eller ubevidst angst for at miste. Hvis barnet reagerer meget ulykkeligt, når forældrene skal gå, bør de ikke opfordres til blot at gå alligevel. Adskillelse kan aktivere den følelse af forladthed, alle adopterede børn har i et eller andet omfang. Barnet kan derfor reagere stærkt på afsked. Det er angst for ikke at blive hentet igen. Det er derfor vigtigt at vide, hvornår barnet bliver hentet og gentagne gange fortælle barnet dette.

En del adopterede børn har svært ved skift. Barnet har brug for at opleve kontinuitet, forudsigelighed og stabilitet i hverdagen. Dette gælder også de små ting, eksempelvis at barnet placeres på samme plads ved frokostbordet, samling osv. eventuelt også ved en fast voksen.

Forbered altid barnet på det næste, der skal ske. Det er vigtigt, at der ikke sker pludselige skift uden varsel.